

Nr 190.

Ankom till riksdagens kansli den 13 juni 1944 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, punkten 110, föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet till Utrustning av nya sinnessjukhus för budgetåret 1944/45 beräkna ett reservationsanslag av 69 000 kronor.

Kungl. Maj:t har vidare i statsverkspropositionen under kapitalbudgeten, bilaga 3 Statens allmänna fastighetsfond, punkten 1, föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1944/45 beräkna ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:ts i propositionen nr 84, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 11 februari 1944, föreslagit riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att låta träffa avtal angående förvärv för statens räkning för en kostnad av högst 155 000 kronor av Hammars kommuns ålderdomshem för utnyttjande såsom sekundäravdelning i anslutning till Birgittas sjukhus i Vadstena;

dels besluta

a) att för iordningställande av ifrågavarande sekundäravdelning skola i huvudsaklig överensstämmelse med av chefen för socialdepartementet förordat förslag verkställas ombyggnadsarbeten vid avdelningen för en beräknad kostnad av högst 145 000 kronor;

b) att vid Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag verkställas om- och nybyggnadsarbeten m. m. för en beräknad kostnad av högst 2 550 000 kronor samt att härför må disponeras av 1941 års riksdag anvisade medel å 1 000 000 kronor för om- och nybyggnadsarbeten vid sjukhuset;

dels såsom investeringsanslag under statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1944/45 anvisa till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. 370 000 kronor och till Vissa ledningsarbeten vid statens anstalt för fallandesjuka 19 000 kronor;

dels ock under femte huvudtiteln för budgetåret 1944/45 till Utrustning av nya sinnessjukhus anvisa ett reservationsanslag av 69 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till behandling förehått två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *K. H. Andersson m. fl.* (I: 272) och den andra inom andra kammaren av herr *G. L. Andersson i Mölndal m. fl.* (II: 440), vari hemställts, att riksdagen måtte bevilja ett anslag av 574 000 kronor för renovering och ombyggnad av köks- och tvättbyggnaden vid S:t Jörgens sjukhus i enlighet med av medicinalstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat förslag.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda förslag, får utskottet hänvisa till motionen II: 440.

Inrättande av sekundäravdelning till Birgittas sjukhus.

I skrivelse den 28 september 1943 har *medicinalstyrelsen* framlagt förslag om bland annat inrättande av ytterligare en sekundäravdelning i ett Hammars kommun av Örebro län tillhörigt ålderdomshem, vilket kunde överlåtas till staten redan under år 1944. Avdelningen vore avsedd att anslutas till Birgittas sjukhus i Vadstena. Dess snara inrättande hade aktualiserats bland annat genom att det hyreskontrakt med Östergötlands läns landsting, enligt vilket Birgittas sjukhus tills vidare disponerade det förutvarande epidemisjukhuset i Mjölby som sekundäravdelning, komme att uppsägas, vilket medförde behov av ersättning för mjölbyavdelningen snarast möjligt efter den 1 juli 1944.

Fastigheten vore belägen cirka 45 km från sjukhuset i Vadstena. På tomten, som hade en yta av 3—4 tunnland och i huvudsak vore utlagd till park och en mindre trädgård, funnos uppförda dels en väl underhållen huvudbyggnad av sten, dels ock en mindre byggnad, likaledes i sten, vilken tidigare inrymt en mindre sinnessjukavdelning. På styrelsens uppdrag hade utarbetats erforderliga ritningar för förändring av huvudbyggnaden till en sekundäravdelning med 74 platser och den nedlagda sinnessjukavdelningen till bostadshus för personal. Kostnaderna härför hade beräknats till 145 000 kronor. Vidare hade Hammars sockens kommunalfullmäktige för sin del godkänt ett försäljningspris för fastigheten å 155 000 kronor. Därest ytterligare ett mindre område förvärvades för att utöka möjligheterna att sysselsätta patienterna i trädgårdsarbete, kunde de totala kostnaderna för avdelningen beräknas till cirka 4 100 kronor per vårdplats.

Byggnadsstyrelsen har i avgivet yttrande — frånsett en mindre förändring, som förordats ur brandsäkerhetssynpunkt — förklarat sig intet ha att erinra mot förslaget. De för ombyggnadsarbeten beräknade kostnaderna har styrelsen funnit i och för sig skäligena.

Departementschefen har för egen del anført följande.

Genom beslut av 1943 års riksdag anvisades medel för förvärv av ålderdomshem i Grangärde, Uddevalla och Älvkarleby samt av Långasjö enskilda vårdhem för inrättande i fastigheterna av sekundäravdelningar till befintliga statliga sinnessjukhus. I samband med framläggande av förslag härom framhöll jag, att jag i rådande läge icke ansåg det vara möjligt att, annat än till en ringa del, genom uppförande av nya sinnessjukhus eller avdelningar därav, inom rimlig tid tillgodose det föreliggande stora platsbehovet inom sinnes-

sjukvården. Jag anförde vidare, att den lättast framkomliga vägen att relativt snabbt utöka antalet vårdplatser syntes vara att inrätta s. k. sekundäravdelningar i vissa för ändamålet lämpade förefintliga byggnader.

Medicinalstyrelsen har ansett, att man bör gå vidare på den sålunda inslagna vägen och har därför framlagt förslag rörande förvärv av, bland annat Hammars kommuns ålderdomshem, för anslutning som sekundäravdelning till Birgittas sjukhus i Vadstena.

De skäl, som voro avgörande för framläggande av förslag till 1943 års riksdag om inrättande av sekundäravdelningar, äga i stort sett allttjämt giltighet. Jag anser mig därför böra tillstyrka även medicinalstyrelsens nu framlagda förslag om förvärv av Hammars kommuns ålderdomshem.

Den av medicinalstyrelsen avtalade köpeskillingen för hemmet, 155 000 kronor, synes mig skälig. Jag tillstyrker därför, att riksdagens bemyndigande inhämtas till att ifrågavarande hem förvärvas för statens räkning. Jämväl medicinalstyrelsens förslag till erforderliga ombyggnadsarbeten vid hemmet anser jag mig böra godtaga. Då nämnda arbeten belöpa sig till ett belopp av 145 000 kronor, skulle sålunda totala kostnaden för sekundäravdelningens iordningsställande uppgå till 300 000 kronor.

Renovering och tillbyggnad av Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn.

Frågan har tidigare behandlats i propositionen nr 242 till 1939 års lagtima riksdag (riksdagens skrivelse nr 332) samt propositionen nr 216 till 1941 års riksdag (riksdagens skrivelse nr 276).

Vad angår behovet av en renovering och ombyggnad av ifrågavarande sjukhus hänvisas till de motiv härför, som anförts av medicinalstyrelsen i samband med framläggande av de förslag i ämnet, vilka underställts 1939 års lagtima och 1941 års riksdagar.

Det vid 1941 års riksdag framlagda förslaget till en genomgripande renovering av Mariebergs sjukhus grundade sig på en genom byggnadsstyrelsens försorg utarbetad generalplan, vars realiserande i var för sig fristående etapper kunde utsträckas under en tid av åtskilliga år (jfr propositionen, s. 7 och 8). Planen innehöll sju etapper och de sammanlagda kostnaderna beräknades till 6 180 400 kronor. Etapperna I och II voro i planen specificerade på följande sätt:

	Beräknad kostnad, kronor	
Ettapp I. Nytt ångpannehus	938 300	
Utvändiga arbeten och diverse	20 000	958 300
» II. Ny administrationsbyggnad	249 100	
Köksbyggnad	489 000	
Utvändiga arbeten och diverse	180 000	
Provisoriskt kök	14 700	932 800

För påbörjande under budgetåret 1941/42 av de två första etapperna anvisade riksdagen ett belopp av 1 miljon kronor.

Sedan Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att beträffande de i första och andra etapperna ingående arbetena inkomma med detaljerade byggnadsförslag, inrymmande de möjligheter till förenklingar, som kunde visa sig föreligga, ha *byggnadsstyrelsen* och *medicinalstyrelsen* i gemensam skrivelse den 15 november 1943 anfört i huvudsak följande.

Etapp I i det till 1941 års riksdag framlagda förslaget hade omfattat bland annat en ny ångpannecentral till en kostnad av 938 300 kronor. Härmed hade avsetts en högtrycksanläggning för framställning jämväl av elektrisk energi för sjukhusets behov. Emellertid hade numera slutförda underhandlingar med Kristinehamns stads elektricitetsverk givit till resultat, att elektrisk energi kunde på ekonomiskt fördelaktiga villkor tillhandahållas av verket. Därrest det föreliggande anbudet accepterades, kunde nybyggnaden av ångpannecentralen väsentligen begränsas och därjämte uppskjutas. Överenskomsten med stadens elektricitetsverk innehöll emellertid, att statsverket skulle deltaga i eller helt svara för kostnaderna för anskaffande av viss kabel- och annan utrustning samt för anordnande av transformatorstationer inom sjukhusområdet. Dessa utgifter kunde uppskattas till 135 000 kronor.

Vad anginge etapp II i den tidigare planen beräknades byggnadskostnaderna för administrationsbyggnaden numera till 300 000 kronor, däri inginge ett tidigare icke upptaget belopp av 12 000 kronor för steriliseringsanordning, samt kostnaden för ombyggnad av köks- och matsalsbyggnad till 570 000 kronor. Prisstegringen i förhållande till den år 1941 beräknade kostnaden utgjorde följaktligen omkring 15 respektive 13 procent. Å kostnaden för en provisorisk köksanläggning under byggnadstiden hade beräknats en ökning av 1 300 kronor.

Styrelserna hava i fortsättningen föreslagit, att medel nu anvisas jämväl för utförande av vissa i etapperna III och V ingående arbeten. Genom den i tredje byggnadsetappen ingående och till 995 100 kronor kostnadsberäknade om- och påbyggnaden av paviljon 1—7—4 skulle utvinnas 84 av de 230 nya vårdplatser, varmed räknats i det tidigare renoveringsförslaget. Härjämte skulle sjukhusets vårdmöjligheter ökas jämväl i övrigt. Enligt nu uppgjort förslag belöpte sig kostnaderna exklusive utvändiga ledningar, till 1 130 000 kronor. Dessa kostnader vore dock icke jämförbara med de tidigare, emedan de icke inneslöte utgifterna för de utvändiga ledningsarbetena.

En ombyggnad av tvätt- och bageribyggnaden — som i den tidigare planen upptagits i etapp V till en beräknad kostnad av 219 500 kronor — ägde sådant samband med ändringen av den befintliga panncentralen och anpassningen till elektrisk drift, att detta arbete snarast borde komma till stånd. Kostnaderna uppginge numera till 265 000 kronor, vilket innebure en ökning med omkring 26 procent, beroende, förutom på stegrade material- och arbetspriser, i väsentlig grad på merkostnader för utrustningen inom tvättinrättningen. Härtill komme kostnader för en utökning av omformareanläggningen, 12 000 kronor, och för anordnande av en provisorisk tvättinrättning under ombyggnadstiden, 11 000 kronor.

Styrelserna hava vidare ansett medel böra anvisas för täckande av kost-

naderna för de utvändiga ledningsarbeten, som ansetts böra verkställas i samband med nu föreslagna ombyggnadsarbeten, samt för ersättande av den förslitna lokaltelefonanläggningen med en av telegrafverket anordnad helautomatisk abonnentväxel. De för sagda anordningar erforderliga beloppen uppskatta styrelserna till 76 000 respektive 35 000 kronor.

De byggnadsarbeten m. m. vid Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn, som medicinalstyrelsen och byggnadsstyrelsen enligt den nu lämnade redogörelsen ansett böra komma till utförande inom den närmaste tiden, utgöras sammanfattningsvis av följande.

	Beräknad kostnad, kronor
Anläggande av transformatorstationer samt övriga utgifter i anledning av ökad leverans av elektrisk energi från Kristinehamns elektricitetsverk	135 000
Ny administrationsbyggnad	300 000
Ombyggnad av köks- och matsalsbyggnad	570 000
Provisorisk köksanläggning under ombyggnadstiden	16 000
Ombyggnad av tvätt- och bageribyggnad	265 000
Utökning av omformareanläggning i ångpannehuset	12 000
Provisorisk tvättinrättning under ombyggnadstiden	11 000
Om- och påbyggnad av nuvarande administrationsbyggnad, paviljong 1—7—4	1 130 000
Kostnader för utvändiga ledningsarbeten för ovannämnda byggnader	76 000
Kostnader för helautomatisk abonnentväxel, förslagsvis	35 000
Summa kronor	2 550 000.

1940 års civila byggnadsutredning har i avgivet yttrande anfört, att förslaget syntes hava planlagts på ett i stort sett ekonomiskt tillfredsställande sätt och att byggnadskostnaderna vore skäligen. Beträffande vissa lokaler i administrationsbyggnaden hade dock utredningen ansett viss begränsning av utrymmena böra eftersträvas.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

I samband med att frågan om en ombyggnad och renovering av Mariebergs sjukhus åren 1939 och 1941 var föremål för riksdagens prövning har riksdagen uttalat, att riksdagen funnit behovet av en genomgripande renovering av sjukhuset styrkt. Emot en för 1941 års riksdag framlagd plan för utförande av erforderliga byggnadsarbeten har riksdagen ej haft något att erinra. Sistnämnda riksdag medgav, att av nämnda plan etapperna I och II finge påbörjas under budgetåret 1941/42 samt anvisade för ändamålet ett belopp av 1 miljon kronor att utgå under nämnda budgetår.

Enligt vad som förutsatts i propositionen nr 216 till 1941 års riksdag skulle åt byggnadsstyrelsen uppdragas att före etapparbetenas påbörjande inkomma med detaljerade byggnadsförslag inrymmande de möjligheter till förenklingar, som kunde visa sig föreligga. Förslagen skulle därefter prövas av 1940 års civila byggnadsutredning. Efter det den sålunda förutsatta ytterligare gransk-

ningen verkställt ha byggnadsstyrelsen och medicinalstyrelsen framlagt ett nytt förslag till arbetenas bedrivande, enligt vilket med genomförande av etapp I, uppförande av nytt ångpannehus i det tidigare förslaget tills vidare skulle kunna anstå, sedan det befunnits möjligt att ordna leveranserna av elektrisk energi till sjukhuset på annat sätt än som tidigare förutsattes. Det senast framlagda förslaget innebär i stort sett, att etapp II avseende ny administrationsbyggnad samt renovering av köks- och matsalsbyggnaden nu skulle komma till utförande. Vidare skulle ombyggnad ske av den i etapp III ingående paviljongen 1—7—4 samt av den i etapp V ingående tvätt- och bageribyggnaden. Härutöver föreslås utförande av vissa andra anläggningsarbeten, såsom omformaranläggning, utvändiga ledningsarbeten samt anskaffande av helautomatisk abonnentväxel. Sammanlagda kostnaderna för utförande av nu nämnda arbeten ha beräknats till 2 550 000 kronor.

Den lösning av frågan om sjukhusets tillgodoseende med elektrisk energi, som nu framkommit, synes mig ur flera synpunkter vara att föredraga framför den, som tidigare föreslagits. Jag tillstyrker därför styrelsernas förslag i detta hänseende. Vad angår övriga nu till utförande föreslagna arbeten anser jag mig likaledes böra godtaga vad styrelserna föreslagit. Beträffande administrationsbyggnaden torde vad 1940 års civila byggnadsutredning anfört i möjligaste mån böra beaktas.

Som förut nämnts har riksdagen för utförande av etapperna I och II anvisat 1 miljon kronor. Riksdagens bemyndigande torde böra utverkas för att få disponera nämnda belopp för påbörjande av de av styrelserna nu till utförande föreslagna arbetena. Styrelserna hava beräknat, att härutöver skulle erfordras ytterligare 1 miljon kronor för nästa budgetår. Emellertid anser jag mig ej i förevarande sammanhang böra äska ytterligare medel för ändamålet, men vill förutskicka, att jag har för avsikt att i samband med framläggande av förslag till allmän beredskapsstat pröva frågan om anvisande av medel för arbetenas fortsättande.

Vissa andra anläggningsarbeten vid statens sinnessjukhus.

I skrivelse den 18 januari 1944 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t i proposition till 1944 års riksdag om anslag till byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus måtte upptaga en delpost å 100 000 kronor, avsedd att efter Kungl. Maj:ts beslut i varje särskilt fall användas till mera omfattande förnyelsearbeten eller i övrigt ofrånkomliga arbeten vid statens sinnessjukhus av sådan art, att de icke böra bestridas av den till reparations- och underhållskostnader m. m. anvisade särskilda anslagsposten. Enligt styrelsens mening kunde nämligen omständigheter inträffa, som krävde snabba beslut i fråga om utanordnande av medel till förnyelsearbeten.

Såsom exempel härpå har styrelsen anfört att vid Källshagens sjukhus i Vänersborg behov föreläge av anskaffande av nya tvättmaskiner, vilka enligt infordrade anbud komme att draga en kostnad av 24 050 kronor.

Departementschefen har härom anfört följande.

Med anledning av medicinalstyrelsens förenämnda framställning vill jag — utan att taga ställning i principfrågan — uttala, att kostnaderna för inköp av nya tvättmaskiner vid Källshagens sjukhus lämpligen böra bestridas från den i staten för statens allmänna fastighetsfond under medicinalstyrelsens

delfond upptagna anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. Nämnda anslagspost föreslås i 1944 års statsverksproposition höjd från 800 000 till 900 000 kronor för budgetåret 1944/45, varför posten torde förslå jämväl för inköp av ifrågavarande tvättmaskiner.

Enligt vad medicinalstyrelsen under hand upplyst föreligga för närvarande inom styrelsen förslag angående omläggning av de elektriska installationerna vid S:t Jörgens och S:t Sigfrids sjukhus från likström till växelström för en kostnad av sammanlagt 51 500 kronor. Tillika föreligger förslag om inrättande av en automatisk telefonväxel vid förstnämnda sjukhus för en kostnad av omkring 18 500 kronor. Jag förordar, att medel för dessa ändamål, sammanlagt 70 000 kronor, äskas i nu förevarande sammanhang, att utgå från anslaget till vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens sinnessjukhus.

I nu förevarande sammanhang vill jag slutligen anmäla, att medicinalstyrelsen i skrivelse den 31 januari 1944 — under erinran att styrelsen i skrivelse den 31 augusti 1943 förklarar sig ha för avsikt att framlägga förslag om inrättande av en jordbrukskoloni för patienter från Källshagens sjukhus å den inom Ale-Skövde kommun belägna kronogården Båtegården (jfr 1944 års statsverksproposition, femte huvudtiteln, punkten 108, s. 173) — anmält, att enligt vad nu verkställd utredning givit vid handen kostnaderna för egendomens ianspråktagande som dylik koloni enligt styrelsens mening ställde sig alltför höga, varför styrelsen ansett sig ej böra framlägga det tidigare förutskickade förslaget.

Vissa ledningsarbeten vid statens anstalt för fallandesjuka.

Genom beslut av 1942 års riksdag anvisades å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1942/43 till Vissa ledningsarbeten vid statens anstalt för fallandesjuka ett reservationsanslag av 74 000 kronor. Arbetena avsågo dels utvidgning av och partiell omläggning av vatten- och avloppssystemet vid anstalten, dels ock anordnande av en ny reningsanläggning för anstaltens avloppsvatten.

I skrivelse den 25 januari 1944 har *medicinalstyrelsen* anmält, att det anvisade beloppet visat sig otillräckligt, varför behov föreläge av ytterligare 19 000 kronor för ändamålet. I samband härmed har styrelsen anfört, att från januari 1942, då anläggningen kostnadsberäknades, och till juni 1943, då huvudentreprenaden tecknades, en stegring i byggnadskostnaderna inträffat på cirka 20 %.

Härom har *departementschefen* anfört följande.

Orsaken till att kostnaderna för ifrågavarande arbeten vid statens anstalt för fallandesjuka ej kunnat hållas inom den tidigare beräknade kostnadsramen beror enligt vad medicinalstyrelsen upplyst dels på att den planerade reningsanläggningen måst kompletteras med en kloreringsanläggning, dels ock på inträdda prisstegringar under tiden från arbetenas kostnadsberäkning till dess entreprenadavtalet rörande desamma kunde slutas.

Reningsanläggningen hade ursprungligen tänkts konstruerad enbart för mekanisk rening av avloppsvattnet. Med hänsyn till att avloppsvattnet utsläppes i Vättern ej långt från intaget för Jönköpings stads vattenledningsverk, har emellertid styrelsen på yrkande av staden ansett sig böra föranstalta jämväl om kemisk rening av vattnet i en för ändamålet anordnad kloreringsan-

läggning i syfte att göra vattnet i möjligaste mån bakteriefritt. I likhet med medicinalstyrelsen synas mig de av staden framförda önskemålen i denna fråga böra vinna beaktande. Den relativt långa tidrymd, som förflutit från det medel för arbetena ställdes till medicinalstyrelsens förfogande och till dess entreprenadavtal ingicks — vilket medfört en avsevärd fördyring av arbetena — beror, enligt vad jag inhämtat, på att tidsödande undersökningar rörande arbetenas planering måste verkställas, innan desamma kunde påbörjas.

På anförda skäl anser jag mig böra tillstyrka, att Kungl. Maj:t hos riksdagen påkallar de ytterligare medel, som erfordras för slutförande av ifrågavarande arbeten. Det härför beräknade beloppet, 19 000 kronor, vilket jag anser mig böra godtaga, torde böra anvisas under ett särskilt anslag, i likhet med det för ändamålet tidigare anvisade anslaget benämnt Vissa ledningsarbeten vid statens anstalt för fallandesjuka.

Utrustning av nya sinnessjukhus.

Kostnaderna för utrustning av de nya vårdavdelningarna vid S:ta Maria sjukhus och av sekundäravdelningen vid Hammars församlings ålderdomshem har av medicinalstyrelsen, i samråd med vederbörande sjukhus, beräknats till 46 000 kronor respektive 29 000 kronor.

Departementschefen har anfört följande.

För utrustning av de nya vårdavdelningar vid S:ta Maria sjukhus, till vilkas inrättande 1943 års riksdag anvisat medel, bör, då avdelningarna äro avsedda att tagas i bruk under budgetåret 1944/45, medel anvisas för nämnda budgetår. Därest av mig i det föregående förordat förslag om anordnande av en sekundäravdelning vid Hammars församlings ålderdomshem bifalles, kommer behov under nästa budgetår att föreligga jämväl av medel för utrustning av ifrågavarande sekundäravdelning. Emot de av medicinalstyrelsen förordade utrustningsförslagen samt de för anskaffningen beräknade kostnaderna, 46 000 kronor för avdelningarna vid S:ta Maria sjukhus samt 29 000 kronor för sekundäravdelningen i Hammar, har jag ej haft något att erinra. Med hänsyn till att viss å anslaget till utrustning av nya sinnessjukhus förefintlig besparing å 6 000 kronor lämpligen bör kunna tagas i anspråk för utrustning av avdelningarna torde det vara tillräckligt, att anslaget upptages med ett belopp av 69 000 kronor.

Sammanfattning.

Departementschefen har sammanfattningsvis anfört följande.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat, skulle för nästa budgetår å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond såsom investeringsanslag anvisas dels ett belopp av (300 000 + 70 000) 370 000 kronor till vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens sinnessjukhus, dels ock ett belopp av 19 000 kronor till vissa ledningsarbeten vid statens anstalt för fallandesjuka.

Härutöver skulle till utrustning av de nya vårdavdelningarna vid S:ta Maria sjukhus samt sekundäravdelningen i Hammar erfordras ett reservationsanslag av 69 000 kronor, vilket torde böra upptagas å driftbudgeten, femte huvudtiteln, under rubriken Utrustning av nya sinnessjukhus.

Utskottet.

Under rubriken Vissa andra anläggningsarbeten vid statens sinnessjukhus föreslås anvisande av medel för, bland annat, omläggning av de elektriska installationerna vid S:t Jörgens sjukhus från likström till växelström ävensom inrättande därstädes av en automatisk telefonväxel. I motionerna föreslås att 574 000 kronor skola anvisas för renovering och ombyggnad av köks- och tvättbyggnaden vid samma sjukhus i enlighet med ett av medicinalstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat förslag.

I anledning av motionsyrkandet vill utskottet erinra om att anslag till berörda renovering och ombyggnad i den numera framlagda propositionen nr 281 föreslagits skola uppföras å allmän beredskapsstat II för nästa budgetår med ett belopp av 560 000 kronor. Till frågan om berörda arbeten får utskottet anledning återkomma vid sin behandling av sistnämnda proposition. I detta sammanhang vill utskottet allenast framhålla, att ett bifall till motionerna skulle i nuvarande situation i det väsentliga icke hava annan innebörd än ett överflyttande av ifrågavarande anslag från allmänna beredskapsstaten II till riksstaten. Utskottet har funnit övervägande skäl tala för att en sådan överflyttning icke bör äga rum.

Vad angår Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag vill utskottet framhålla, att installationerna vid S:t Jörgens sjukhus böra vidtagas under hänsynstagande till de arbeten, som avses med berörda, till uppförande å beredskapsstat föreslagna anslag ävensom till de ombyggnader i övrigt vid ifrågavarande sjukhus, vilka nu kunna förutses bliva erforderliga.

I övrigt har Kungl. Maj:ts i förevarande proposition framlagda förslag ej föranlett erinran från utskottets sida.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- A. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag
  - I. bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa avtal angående förvärv för statens räkning för en kostnad av högst 155 000 kronor av Hammars kommuns ålderdomshem för utnyttjade såsom sekundäravdelning i anslutning till Birgittas sjukhus i Vadstena;

- II. besluta

- a) att för iordningställande av ifrågavarande sekundäravdelning skola i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 11 februari 1944 förordat förslag verkställas ombyggnadsarbeten vid avdelningen för en beräknad kostnad av högst 145 000 kronor,

- b) att vid Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn skola i huvudsaklig överensstämmelse med i nämnda statsrådsprotokoll förordat förslag verkställas om- och nybyggnadsarbeten m. m. för en beräknad kostnad av högst 2 550 000 kronor

samt att härför må disponeras av 1941 års riksdag anvisade medel å 1 000 000 kronor för om- och nybyggnadsarbeten vid sjukhuset;

III. för budgetåret 1944/45 såsom investeringsanslag under statens allmänna fastighetsfond anvisa

a) till *Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.* 370 000 kronor,

b) till *Vissa ledningsarbeten vid statens anstalt för fallandesjuka* 19 000 kronor,

IV. till *Utrustning av nya sinnessjukhus* för budgetåret 1944/45 under femte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 69 000 kronor;

B. att motionerna I: 272 och II: 440, i den mån de icke kunna anses besvarade med vad utskottet ovan anfört, ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 juni 1944.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 189.
